

Život postupuje k zelenšiemu

POKROK

S Európskym týždňom mobility sa prelína Týždeň zelených budov. Inšpiruje k zeleným plánom, výrobe, výstavbe aj financovaniu.

Katarína Šebejová

katarina.sebejova@mafrasslovakia.sk

©hn

Svetový týždeň zelených budov (World Green Building Week) organizujú rady zelených budov po celom svete na čele so Svetovou radou pre zelené budovy (World Green Building Council – WGBC). #BuildingTheTransition je mottom tento rok. Výnimočnou príležitosťou pre vzorové riešenia sú nové mestské štvrte, aj na brownfieldoch či v doposiaľ zanedbaných častiach mesta, uviedol Martin Stohl, člen Predstavenstva Slovenskej rady pre zelené budovy (SKGBC) a ESG manager JTRE. Bratislavské Nové Lido môže nastaviť latku vysoko, aplikovaním 14 princípov udržateľnosti, vrátane uhlíkovo neutrálnej prevádzky.

Klimatický plán Bratislavy

Soňa Andrášová z Klimatickej kancelárie hlavného mesta SR Bratislavy priblížila prvý komplexný klimatický plán pre zelenšiu a zdravšiu Bratislavu, ktorý hlavné mesto schválilo v apríli 2024. „Ukazuje cestu na zníženie emisií skleníkových plynov o 55 percent a posilnenie ochrany obyvateľov Bratislavy

Átrium novej materskej školy Trámní v Rači.

FOTO: KATARÍNA ŠEBEJOVÁ

pred negatívnymi dôsledkami zmeny klímy. 16 strategických priorít a 65 opatrení klimatického plánu sa týka tak mesta a mestských spoločností, ako aj obyvateľov a firiem.“ V Bratislave emisie skleníkových plynov od roku 2005 poklesli o tretinu, a to najmä vďaka úsiliu obyvateľov, ktorí investovali do zatepľovania domov. Ďalšie zníženie emisií o 25 percentuálnych bodov plán navrhuje realizovať investíciami do obnovy všetkých druhov budov na území mesta a masívnej inštalácie obnoviteľných zdrojov energie, najmä fotovoltiky. Dôležité budú aj investície do dekarbonizácie teplárstva, ktoré tvorí až 40 percent emisií skleníkových plynov mesta.

Panely z dreva a zo slamy

Spoločnosť EcoCocon slávnostne otvorila novú plne automatizovanú

prevádzku vo Voderadoch, ktorá umožní priemyselnú výrobu inovatívnych stenových panelov z dreva a zo slamy. Z nich je aj fabrika, a tak ukladá vyše 77 ton CO₂. Je úplne energeticky sebestačná, využíva solárnu energiu a vďaka dizajnu má minimálne nároky na vykurovanie a klimatizáciu. Ročná výrobná kapacita bude až 60 000 m², čo je viac ako 400 nízkoenergetických stavieb. „Môžeme týmto krokom výrazne posunúť hranice udržateľnosti v stavebníctve. Našou víziou je, aby sa prírodné materiály stali štandardom a EcoCocon hrá v tomto procese kľúčovú rolu,“ uviedol generálny riaditeľ Bjørn Kierulf.

S nádychom histórie

Na bratislavských Kramároch pribudol v areáli ZŠ Cádrova moderný pavilón prístavbou

ZŠ Cádrova, trieda v novom pavilóne.

FOTO: KATARÍNA ŠEBEJOVÁ

Nová prevádzka EcoCocon vo Voderadoch.

FOTO: KATARÍNA ŠEBEJOVÁ

a nadstavbou objektu z prelomu 50. a 60. rokov. „Nová prístavba používa vlastný architektonický jazyk, materiálovo sa odčleňuje použitím betónového prefabrikátu od pôvodného objektu a parafrázuje dobovú výstavbu,“ uvádzajú architekti z kancelárie INDEX. Spolupracoval s nimi architekt Míchal Vršanský a dodal, že pôvodného architekta Vladimíra Dedečka bude pripomínať umelecké dielo od Ivany Palečkovej.

Novostavba MŠ Trámní v Rači je jednopodlažná drevestavba so zelenou strechou a nosnú časť tvoria lepené lamelové stĺpy a nosníky v kombinácii so stropnými CLT panelmi. Priemer kruhového pôdorysu je 32,09 m. „Kruhový tvar je využívaný na kompletne presvetlenie herní cez vonkajšiu fasádu aj cez fasádu átria,“ uvádza Milán Kaňuščák

zo spoločnosti KAMI Profit, ktorá škôlku dokončila vo februári 2024. Oba objekty už deti v tomto školskom roku využívajú. Drevestavby v SR zatiaľ limituje výška, lebo prísne normy ešte z minulého storočia sa neopierajú o požiaru odolnosť dreva.

Zelené financie

Najväčšie banky na Slovensku si zazeleňujú budovy a firmám poskytujú zelené úvery na obnoviteľné zdroje energie či zelenú výstavbu, viaceré aj s podporou európskych inštitúcií ako Európska investičná banka (EIB), Rozvojová banka Rady Európy (CEB), Fond InvestEU. Napríklad UniCredit Bank ponúka nízkoenergetickú hypotéku so zľavou z úrokovej sadzby, ak má financovaná nehnuteľnosť energetický certifikát v triede A alebo B. Slovenská agentúra životného prostredia hovorí o spolupráci bankami pri poskytovaní úverových produktov na spolufinancovanie obnovy rodinného domu, uvádza ČSOB, SLSP, Tatra banku, VÚB aj UniCredit. Banky majú osobitné úverové produkty aj pre spoločenstvá vlastníkov bytov a bytové domy, na opravu či modernizáciu.

Ekologická doprava

Miloslav Jurík, výkonný riaditeľ Studio 21, ktoré projektuje aj smart riešenia v mestách tvrdí, že cyklodoprava si vyžaduje bezpečnú sieť cyklotrás, aj súvisiacu infraštruktúru. „Strategické plánovanie infraštruktúry a prepojenosti cyklodopravy na ostatné formy dopravy sú nevyhnutné, ak majú byť integrácia dopravy a rozvoj cyklodopravy úspešné.“